

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(Π.Μ.Σ.) «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ»**

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Π.Μ.Σ.) «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ»**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α

Άρθρο 1: Μεταπτυχιακοί τίτλοι.....	3
Άρθρο 2: Στόχοι προγράμματος.....	3
Άρθρο 3: Διοίκηση του Π.Μ.Σ.....	4
Άρθρο 4: Αναλογία Φοιτητών –Διδασκόντων.....	5
Άρθρο 5: Προϋποθέσεις εγγραφής.....	5
Άρθρο 6: Διαδικασία και κριτήρια επιλογής εισακτέων.....	7
Άρθρο 7: Διάρκεια Σπουδών	8
Άρθρο 8: Υποχρεώσεις Φοιτητών.....	9
Άρθρο 9: Υποχρεώσεις Διδασκόντων.....	11
Άρθρο 10: Αξιολόγηση Φοιτητών.....	12
Άρθρο 11: Αξιολόγηση Μαθημάτων και Διδασκόντων.....	13
Άρθρο 12: Διδακτικό προσωπικό.....	14
Άρθρο 13: Μαθήματα	16
Άρθρο 14: Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία.....	16
Άρθρο 15: Λογοκλοπή / Παράλειψη αναφοράς σε χρησιμοποιηθείσα βιβλιογραφία.....	18
Άρθρο 16: Οικονομικές υποχρεώσεις – Οικονομικοί πόροι.....	18
Άρθρο 17: Υποτροφίες.....	19
Άρθρο 18: Αναγόρευση διπλωματούχων – Ορκωμοσία.....	20
Άρθρο 19: Παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες.....	21
Άρθρο 20: Υλικοτεχνική Υποδομή.....	21
Άρθρο 21: Γενικές ρυθμίσεις.....	21
Άρθρο 22: Ρύθμιση άλλων θεμάτων.....	22

ΜΕΡΟΣ Β

Πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ. στα «Εφαρμοσμένα Οικονομικά».....	23 25
Περιγραφές Μαθημάτων.....	

ΜΕΡΟΣ Α

Άρθρο 1

Μεταπτυχιακοί τίτλοι

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας οργανώνει και λειτουργεί το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Εφαρμοσμένα Οικονομικά» σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4485/2017. Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ) στα «Εφαρμοσμένα Οικονομικά (Master in Applied Economics)» στις παρακάτω ειδικεύσεις:

- A) Διεθνή Οικονομικά και Χρηματοοικονομικά,
- B) Οικονομικά του Περιβάλλοντος και των Φυσικών Πόρων.

Άρθρο 2

Στόχοι προγράμματος

1. Οι στόχοι του Π.Μ.Σ. στα «Εφαρμοσμένα Οικονομικά» (Master in Applied Economics) του Πανεπιστημίου Μακεδονίας είναι:

- Παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών.
- Κατάρτιση εξειδικευμένων αποφοίτων με στέρεο θεωρητικό υπόβαθρο στις Οικονομικές Επιστήμες και ικανότητα αντιμετώπισης πρακτικών προβλημάτων.
- Η ενίσχυση της αυτογνωσίας και της αυτοπεποίθησης μέσω γνώσεων και πρακτικής στα γνωστικά αντικείμενα που σχετίζονται με τις Οικονομικές Επιστήμες.
- Η ανάπτυξη κριτικών και ερευνητικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για σπουδές διδακτορικού επιπέδου.
- Προαγωγή της διεπιστημονικής έρευνας μέσω της διδασκαλίας και συζήτησης προηγμένων θεμάτων έρευνας και των διπλωματικών εργασιών.

2. Η καθοδηγητική φιλοσοφία του Π.Μ.Σ. είναι να εξασφαλίσει για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές σταθερά θεμέλια, γνώσεις, μεθόδους και βασικές αρχές που θα τους καταστήσουν ικανούς για συνεχή εκμάθηση και ανάπτυξη. Βασιζόμενοι σ' αυτήν τη φιλοσοφία, οι διδάσκοντες θα χρησιμοποιούν διάφορες μεθόδους, που θα περιλαμβάνουν

εφαρμοσμένη έρευνα, μελέτες περιπτώσεων, παίγνια και προσομοιώσεις με τη βοήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών, κλπ.

3. Είναι ευνόητο ότι στο Π.Μ.Σ. δημιουργείται η υποχρέωση σε όλους τους συντελεστές λειτουργίας του να πρυτανεύει το κριτήριο της ποιότητας σε κάθε μορφή δραστηριότητας. Συνεπώς, η ποιότητα και η συνεχής βελτίωσή της θα πρέπει να διακρίνουν το πρόγραμμα σπουδών.

Άρθρο 3

Διοίκηση του Π.Μ.Σ.

1. Όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. είναι η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.), ο Διευθυντής και η Συνέλευση του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών (Σ.Τ.).

Α) Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος.

Β) Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. είναι μέλος της Σ.Ε. και ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία. Προεδρεύει της Σ.Ε., είναι μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή, είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και ασκεί τα καθήκοντα που ορίζονται στο Ν.4485/2017 και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο Διευθυντής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντής.

Γ) Η Συνέλευση του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών (Σ.Τ.) έχει τις εξής αρμοδιότητες: α) εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών της παραγράφου 5 του άρθρου 32 του Ν. 4485/2017 για την αναγκαιότητα ίδρυσης Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 32, β) ορίζει τα μέλη της Σ.Ε., γ) κατανέμει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ., δ) συγκροτεί επιτροπές επιλογής ή εξέτασης των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών, ε) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το Δ.Μ.Σ., στ) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν. 4485/2017.

2. Τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένα Οικονομικά» αναλαμβάνει το επισπεύδον Τμήμα Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και την οικονομική διαχείριση η Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

3. Στους χώρους του Πανεπιστημίου Μακεδονίας λειτουργεί Γραμματεία του Π.Μ.Σ. που επιλαμβάνεται των διαφόρων θεμάτων για την εφαρμογή του Εσωτερικού Κανονισμού και τη λειτουργία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος (εγγραφές σπουδαστών, τήρηση φακέλων βαθμολογίας, αξιολογήσεις διδασκόντων, χορήγηση πτυχίων, πιστοποιητικών, βεβαιώσεων). Επίσης διεκπεραιώνει τρέχοντα θέματα, που αφορούν το διδακτικό προσωπικό, τους σπουδαστές, το πρόγραμμα, τις επαφές με τις διάφορες υπηρεσίες και τα συνεργαζόμενα ιδρύματα και φροντίζει για τις δημόσιες σχέσεις και την προβολή του προγράμματος.

Άρθρο 4

Αναλογία Φοιτητών -Διδασκόντων

Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών ανά διδάσκοντα στο πρόγραμμα είναι τέσσερις (4). Ο μέγιστος αριθμός φοιτητών ανά κύκλο του προγράμματος είναι τριάντα πέντε (35). Τα μαθήματα του προγράμματος είναι τουλάχιστον δέκα (10), ενώ οι διδάσκοντες θα είναι τουλάχιστον εννιά (9). Οι διδάσκοντες προέρχονται κυρίως από το Τμήμα των Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις εγγραφής

1. Η Συνέλευση Τμήματος αποφασίζει για τον αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών που θα γίνουν δεκτοί στο Π.Μ.Σ. για το εκάστοτε επόμενο ακαδημαϊκό έτος, καθώς και για το χρόνο δημοσίευσης σχετικής προκήρυξης των θέσεων αυτών για τους ενδιαφερόμενους υποψηφίους.

2. Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί, μετά από επιλογή, πτυχιούχοι Οικονομικών Σχολών και σχολών άλλων συναφών γνωστικών αντικειμένων, όπως Διοίκησης Επιχειρήσεων, Θετικών Επιστημών, Πολυτεχνικών Σχολών, Διεθνών Σπουδών και Πολιτικών Επιστημών, πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι τμημάτων ΤΕΙ συναφούς γνωστικού αντικειμένου. Μετά από απόφαση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ., στο Π.Μ.Σ. δύνανται επίσης να εγγραφούν πτυχιούχοι άλλων σχολών

πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της ημεδαπής και ομοταγών αναγνωρισμένων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, εφόσον το αντικείμενο των προπτυχιακών σπουδών τους παρουσιάζει συνάφεια με το αντικείμενο του μεταπτυχιακού.

Οι κάτοχοι τίτλων της αλλοδαπής οφείλουν να προσκομίσουν την αναγνώριση του τίτλου τους από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (πρώην ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α.).

3. Η προκήρυξη προσδιορίζει

- α) Τα απαραίτητα προσόντα υποψηφίων για εισαγωγή στο Π.Μ.Σ.,
- β) Την προθεσμία υποβολής δικαιολογητικών,
- γ) Το γενικό τρόπο αξιολόγησης υποψηφίων,
- δ) Τη διεύθυνση υποβολής δικαιολογητικών,

4. Ο υποψήφιος υποβάλλει τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- α) Αίτηση συμμετοχής στο Π.Μ.Σ.,
- β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ΑΕΙ ή ΤΕΙ συναφούς Τμήματος και πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., σε περίπτωση πτυχιούχων πανεπιστημίων του εξωτερικού.
- γ) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων στο οποίο αναγράφεται και βαθμός του πτυχίου. Εναλλακτικά μπορεί να κατατεθεί και το Παράρτημα Διπλώματος.
- δ) Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η διδακτική ή/και επαγγελματική εμπειρία, η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.
- ε) Πιστοποιητικό γνώσης αγγλικής γλώσσας. Αποδεικτικό γνώσης της αγγλικής γλώσσας επιπέδου B2 (καλή γνώση) ή ανώτερο, σύμφωνα με το Συμβούλιο της Ευρώπης, το οποίο γίνεται αποδεκτό από τον ΑΣΕΠ. Επιπλέον για το TOEFL τουλάχιστον 87 στο Internet-based test ή Απολυτήριο δευτεροβάθμιας ή Πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από Αγγλόφωνο Πανεπιστήμιο (το οποίο έχει αναγνωρισθεί από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή ΔΟΑΤΑΠ) ή Πτυχίο Αγγλικής Φιλολογίας. Σε περίπτωση γνώσης και δεύτερης ξένης γλώσσας υποβάλλεται επίσης το αντίστοιχο πιστοποιητικό. Οι αλλοδαποί καταθέτουν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας από Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας ΑΕΙ. Σε περίπτωση που κατέχουν ελληνικό Απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή είναι πτυχιούχοι ελληνόγλωσσου Πανεπιστημιακού Τμήματος, οι τίτλοι αυτοί επέχουν θέση και πιστοποιητικού επάρκειας της Ελληνικής γλώσσας.

στ) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα και για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών.

ζ) Αποδεικτικά για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδίκευσης.

η) Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας.

θ) Δύο συστατικές επιστολές, κατά προτίμηση από Καθηγητές ή Λέκτορες. Οι συστατικές επιστολές είναι εμπιστευτικές και δεν επιστρέφονται στον υποψήφιο.

Άρθρο 6

Διαδικασία και κριτήρια επιλογής εισακτέων

1. Η αξιολόγηση των υποψηφίων, που μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες έχουν προσκομίσει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, γίνεται σε τρεις φάσεις.

2. Η πρώτη φάση είναι προκριματική. Απαραίτητη προϋπόθεση πρόκρισης στην δεύτερη φάση είναι η κατάθεση όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών, καθώς και η πιστοποίηση γνώσης της αγγλικής γλώσσας των υποψηφίων. Η πιστοποίηση γνώσης της αγγλικής γλώσσας γίνεται με την κατάθεση ενός τίτλου από αυτούς που ορίζονται στο Άρθρο 5, παράγραφο 4.ε.

3. Τα κριτήρια αξιολόγησης της δεύτερης φάσης και οι αντίστοιχες μέγιστες βαθμολογίες είναι:

α) Γενικός βαθμός του πτυχίου, πολλαπλασιαζόμενος επί τον συντελεστή 4,5 (κατ' ανώτατο όριο 45 μόρια).

β) Σχετικότητα πτυχίου με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.:

i) Πτυχίο Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικής ελληνικού Πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού (με αντιστοιχία Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.): δεκαπέντε (15) μόρια.

ii) Πτυχίο Θετικών Επιστημών, Πολυτεχνικών Σχολών και Εφαρμοσμένης Πληροφορικής ελληνικού πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού (με αντιστοιχία Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.): δέκα (10) μόρια.

iii) Πτυχίο Διεθνών Σπουδών και Πολιτικών Επιστημών ελληνικού πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού (με αντιστοιχία Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.): πέντε (5) μόρια

iii) Πτυχίο άλλων Τμημάτων ΑΕΙ, ΤΕΙ: μηδέν (0) μόρια

γ) Η προηγούμενη ερευνητική δραστηριότητα ή συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο 10 μόρια.

δ) Η ενδεχόμενη επαγγελματική εμπειρία λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο 10 μόρια.

4. Η τρίτη φάση περιλαμβάνει συνέντευξη. Ο βαθμός της προφορικής συνέντευξης πολλαπλασιάζεται επί τον συντελεστή 2 (κατ' ανώτατο όριο 20 μόρια).

5. Η διαδικασία της συνέντευξης γίνεται από ειδική τριμελή επιτροπή (με ένα επιπλέον αναπληρωματικό μέλος) Καθηγητών και Λεκτόρων του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, η οποία συγκροτείται με απόφαση της Σ.Τ..

6. Η ειδική τριμελής επιτροπή αξιολογεί και προκρίνει σε πρώτη συνεδρίαση τους υποψηφίους με βάση τα κριτήρια της δεύτερης φάσης. Στην συνέχεια προωθεί τον σχετικό κατάλογο των προκριθέντων στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., η οποία προσκαλεί τους υποψηφίους για συμμετοχή στην τρίτη φάση.

7. Με βάση την τελική βαθμολογία κάθε υποψηφίου, καταρτίζεται κατάλογος με αξιολογική σειρά. Ο τελικός πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από την Σ.Τ..

8. Σε περίπτωση ισοβαθμίας εισάγονται όλοι οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι.

9. Επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνεται δεκτός ένας (1) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) που πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικείμενου του Π.Μ.Σ. και ένας (1) αλλοδαπός υπότροφος του Ελληνικού Κράτους. Με απόφαση της Σ.Τ. ο αριθμός των υποτρόφων μπορεί να αυξάνεται.

10. Οι επιτυχόντες ενημερώνονται από τη Γραμματεία και καλούνται να απαντήσουν γραπτώς, σε διάστημα που ορίζεται από την Γραμματεία, αν αποδέχονται ή όχι την ένταξή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, αποδεχόμενοι τους όρους λειτουργίας του. Η μη απάντηση από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις, η Γραμματεία ενημερώνει τους αμέσως επόμενους στη σειρά αξιολόγησης από το σχετικό κατάλογο επιτυχίας.

Άρθρο 7

Διάρκεια Σπουδών

1. Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) είναι ένα ακαδημαϊκό έτος και περιλαμβάνει δύο περιόδους διδασκαλίας (χειμερινή και εαρινή) και μία τρίμηνη περίοδο (θερινή) για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

2. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς τις παραδόσεις, τα εργαστήρια και άλλες δραστηριότητες, που προβλέπονται για κάθε μάθημα. Το όριο απουσιών, άσχετα αν πρόκειται για απουσίες δικαιολογημένες ή αδικαιολόγητες, που δικαιούται ο κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής είναι μέχρι τέσσερις (4) διαλέξεις. Ενώ, εάν ο

φοιτητής κάνει πέντε (5) απουσίες ή περισσότερες, τότε θα πρέπει να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα με την καταβολή των αντίστοιχων διδασκτρων. Στην περίπτωση αυτή υπόκειται στη διαδικασία αξιολόγησης για μία ακόμη φορά. Εάν όμως αποτύχει να περάσει το μάθημα (βλέπε Άρθρο 10 παρακάτω) ή κάνει πέντε (5) απουσίες και πάνω τότε διαγράφεται. Η διαδικασία αυτή ισχύει και για πολλαπλά μαθήματα.

3. Ο ανώτατος χρόνος απόκτησης του Π.Μ.Σ. ορίζεται στα τρία (3) έτη από την εγγραφή στο Πρόγραμμα.

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατόν να χορηγείται με απόφαση της Σ.Τ. άδεια αναστολής της φοίτησης για χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή δεν υπολογίζεται στη συνολική χρονική διάρκεια της φοίτησης. Μετά τη λήξη της αναστολής φοίτησης ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λπ. στα οποία δεν έχει αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από την αναστολή φοίτησής του. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής, ο οποίος λαμβάνει άδεια αναστολής φοίτησης, όταν επανέλθει στη φοίτησή του, εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως μεταπτυχιακού φοιτητή.

5. Με απόφαση της Σ.Τ. είναι δυνατόν να παρατείνεται κατά ένα (1) έτος ή/και ο χρόνος σύνταξης και κατάθεσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6. Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται κατά τις απογευματινές ώρες και μπορεί επίσης να γίνεται και το Σάββατο και την Κυριακή για να διευκολύνονται οι εργαζόμενοι. Η κατάρτιση του προγράμματος διδασκαλίας καθορίζεται από την Σ.Τ..

7. Η έναρξη και λήξη των εξαμήνων καθορίζεται από την Σ.Τ.. Το κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο διαρκεί 13 πλήρεις εβδομάδες. Στο τέλος κάθε εξαμήνου και πριν την εξεταστική περίοδο, προβλέπεται χρόνος για τυχόν αναπληρώσεις μαθημάτων που θα προκύψουν.

Άρθρο 8

Υποχρεώσεις Φοιτητών

1. Οι φοιτητές του Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωμένοι:
  - α) Να παρακολουθούν κανονικά και ανελλιπώς τα μαθήματα του ισχύοντος προγράμματος σπουδών, υπογράφοντας στο παρουσιολόγιο.
  - β) Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις απαιτούμενες εργασίες για το κάθε μάθημα.

γ) Να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις.

δ) Να υποβάλλουν μέχρι την ημερομηνία που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία το έντυπο με το(α) μάθημα (μαθήματα) επιλογής που θέλουν να παρακολουθήσουν κάθε εξάμηνο.

ε) Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, πριν από την αξιολόγηση της διπλωματικής τους εργασίας, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εμπεριέχονται στοιχεία λογοκλοπής.

στ) Να καταβάλλουν τα δίδακτρα στις ημερομηνίες που ορίζονται από τη Γραμματεία του προγράμματος. Φοιτητής που δεν έχει εκπληρώσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις μέχρι την έναρξη της διαδικασίας, δεν μπορεί να καταθέσει θέμα διπλωματικής εργασίας στη Γραμματεία. Οι φοιτητές του Π.Μ.Σ. είναι επίσης υποχρεωμένοι να έχουν εξοφλήσει όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις καθώς και όποια άλλη υποχρέωση προς το Ίδρυμα πριν από την ορκωμοσία διαφορετικά δεν θα έχουν δικαίωμα να ορκιστούν και να παραλάβουν το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών, ούτε επίσημο αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας.

ζ) Οι υπότροφοι φοιτητές επιπλέον είναι υποχρεωμένοι να προσφέρουν έργο φροντιστηριακό στα μαθήματα, στα Εργαστήρια και στην Έρευνα για το Π.Μ.Σ. (με απόφαση της Σ.Τ.) και να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις της Σ.Τ. καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

Η μη τήρηση όλων των παραπάνω, χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία, αποτελεί βάση απορριπτικού βαθμού ή αποκλεισμού από το πρόγραμμα.

2. Ο φοιτητής που θα συλληφθεί να αντιγράφει σε Εργασίες ή Εξετάσεις για 1^η φορά στη διάρκεια των σπουδών του θα αποκλείεται από τις εξετάσεις του μαθήματος, θα βαθμολογείται με Ε και θα υποχρεώνεται να παρακολουθήσει το μάθημα ξανά την επόμενη φορά με τις ανάλογες ακαδημαϊκές και οικονομικές υποχρεώσεις. Η 2^η φορά που θα συλληφθεί να αντιγράφει στη διάρκεια των σπουδών του επιφέρει την διαγραφή του φοιτητή από το πρόγραμμα. Όσον αφορά τη Διπλωματική Εργασία, σε περιπτώσεις λογοκλοπής / παράλειψης αναφοράς (όπως ορίζονται από το άρθρο 15) μετά από απόφαση της Σ.Τ., η ελάχιστη ποινή είναι η υποχρέωση του φοιτητή να βρει άλλον επιβλέποντα καθηγητή με διαφορετικό θέμα Διπλωματικής (εφόσον προβλέπεται αμοιβή, ο πρώτος επιβλέπων καθηγητής αμείβεται πλήρως) και να επαναλάβει το εξάμηνο με ανάλογες οικονομικές υποχρεώσεις, ενώ η μέγιστη ποινή μπορεί να είναι η διαγραφή του από το Πρόγραμμα. Αν έχει αποφοιτήσει, η ποινή είναι η ανάκληση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος και η προώθηση του θέματος από την Σ.Τ. στο Δικαστικό Γραφείο του Πανεπιστημίου για την έναρξη των ανάλογων νομικών διαδικασιών.

Άρθρο 9

Υποχρεώσεις Διδασκόντων

1. Ο υπεύθυνος για τη διδασκαλία μαθήματος στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωμένος:
  - α) Να τηρεί πιστά και επακριβώς το πρόγραμμα και το ωράριο των παραδόσεων του μαθήματος.
  - β) Να ελέγχει αν οι φοιτητές που είναι παρόντες και μόνο αυτοί έχουν υπογράψει στο παρουσιολόγιο.
  - γ) Να καθορίζει το περιεχόμενο του μεταπτυχιακού μαθήματος με τρόπο που αυτό να είναι έγκυρο και σύμφωνο με τις τρέχουσες εξελίξεις, όπως αυτό προκύπτει από τη χρήση διεθνώς καθιερωμένων και συγχρόνων συγγραμμάτων και επιστημονικών άρθρων από τη διεθνή βιβλιογραφία, στα πλαίσια της ύλης του μαθήματος.
  - δ) Να φροντίζει για τη συσχέτιση του θεωρητικού μέρους της διδασκαλίας με την υψηλού επιπέδου πρακτική. Η προσπάθεια αυτή ενισχύεται με τη χρήση μελέτης περιπτώσεων, με αξιοποίηση προσκεκλημένων ομιλητών αναγνωρισμένων για την πείρα και ειδικές γνώσεις τους ή με συνδυασμό των δύο.
  - ε) Να τηρεί τουλάχιστον δύο ώρες γραφείου την εβδομάδα, που θα επιτρέπουν την απρόσκοπτη επικοινωνία των φοιτητών μαζί του για θέματα που άπτονται των σπουδών τους και του συγκεκριμένου μαθήματος.
  - στ) Να σέβεται και να τηρεί τις αποφάσεις της Σ.Τ. καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία (π.χ. μη χρησιμοποιώντας μεταπτυχιακούς φοιτητές για ιδίους σκοπούς).
  - ζ) Οι διδάσκοντες υποχρεούνται, κατά την έναρξη του εξαμήνου, να υποβάλλουν προς διανομή στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. το αναλυτικό πρόγραμμα (syllabus), που θα καλύπτει σ' εβδομαδιαία βάση την ύλη για κάθε ενότητα του μαθήματος, μελέτες περιπτώσεων, και τη σχετική σύγχρονη βιβλιογραφία και αρθρογραφία. Με στόχο την επικαιροποίηση των αναλυτικών προγραμμάτων η Σ.Τ. ενημερώνεται και διατηρεί το δικαίωμα παρέμβασης και υποδείξεων.
  - η) Οι Τριμελείς Επιτροπές των διπλωματικών εργασιών υποχρεούνται να υποβάλλουν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. το έντυπο βαθμολογίας και αξιολόγησης της εργασίας για έγκριση στην Σ.Τ..
2. Η μη τήρηση όλων των παραπάνω, χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία, αποτελεί λόγο για παρακράτηση μέρους ή όλης της αποζημίωσης ως και αφαίρεση του δικαιώματος διδασκαλίας.

Άρθρο 10

Αξιολόγηση Φοιτητών

1. Η αξιολόγηση των φοιτητών για κάθε μάθημα γίνεται από το διδάσκοντα με συνδυασμό εργασιών και εξετάσεων προόδου. Ο τρόπος εξέτασης και βαθμολογίας των φοιτητών διασφαλίζει το αδιάβλητο, την αντικειμενικότητα, την διαφάνεια και την συνέπεια, ενώ θα πρέπει να υπάρχουν δύο τουλάχιστον στοιχεία αξιολόγησης ανά κύρια ανάθεση. Η αξιολόγηση των επιδόσεων των φοιτητών γίνεται, από το 5 έως το 10 με δυνατότητα βαθμολόγησης: 5, 5.5, 6, 6.5, 7, 7.5, 8, 8.5, 9, 9.5, 10, ΕΛΛ (Ελλιπώς), και Ε (Αποτυχία, Επανάληψη).

α) Βαθμός ΕΛΛ (Ελλιπώς) δίδεται από το διδάσκοντα στην περίπτωση που ο φοιτητής δεν έχει ολοκληρώσει για σοβαρό λόγο οποιαδήποτε υποχρέωση θεωρείται μέρος των διαδικασιών αξιολόγησης του μαθήματος (για παράδειγμα η μη προσέλευση σε εξέταση για ιατρικούς λόγους ή η μη εμπρόθεσμη παράδοση υποχρεωτικής εργασίας για λόγους επαγγελματικών ή υγείας). Ο βαθμός ΕΛΛ μπορεί να αντικατασταθεί με κανονικό βαθμό εφόσον ο φοιτητής εκπληρώσει όλες τις εκκρεμείς υποχρεώσεις του σχετικά με το μάθημα μέσα σε νέα τακτή προθεσμία, η οποία ορίζεται από το διδάσκοντα, και γνωστοποιείται στη γραμματεία με σχετικό έγγραφο. Αν αυτό δεν συμβεί μέσα στην παραπάνω προθεσμία ο φοιτητής υποχρεούται να επαναλάβει το μάθημα.

β) Βαθμός Ε (Αποτυχία, Επανάληψη) αντιστοιχεί σε βαθμό κάτω από 5 ή στην περίπτωση που ο φοιτητής δεν παρουσιαστεί στις εξετάσεις. Στην περίπτωση αυτή επανεξετάζεται μία και μόνο φορά σε επαναληπτική εξέταση που διενεργείτε σε διάστημα τριών εβδομάδων από την ανακοίνωση της βαθμολογίας. Τα αποτελέσματα των επαναληπτικών εξετάσεων πρέπει να αποσταλούν στη Γραμματεία μέσα σε μία εβδομάδα. Εάν αποτύχει και πάλι υποχρεώνεται, για τελευταία φορά, να επαναλάβει το μάθημα το εξάμηνο που έχει προγραμματιστεί να διδαχθεί, σύμφωνα με το πρόγραμμα (με καταβολή των αντίστοιχων διδάκτρων) και χωρίς δικαίωμα επανεξέτασης σε περίπτωση αποτυχίας στην πρώτη εξέταση. Στην περίπτωση που ο φοιτητής αποτύχει σ' αυτή τη μόνη εξέταση ή δεν εμφανιστεί, διαγράφεται από το πρόγραμμα με απόφαση της Σ.Τ..

2. Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ούτως ώστε σύμφωνα με όσα ορίζονται στον παρόντα κανονισμό θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.

3. Οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν περάσει όλα τα μαθήματα του πρώτου εξαμήνου, προκειμένου να τους επιτραπεί η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.

4. Η κρίση και βαθμολόγηση της μεταπτυχιακής εργασίας γίνεται από τριμελή εξεταστική επιτροπή με την παραπάνω κλίμακα (παρ.1).

5. Οι διδάσκοντες υποχρεούνται να εκδίδουν τα αποτελέσματα των εξετάσεων το πολύ μέσα σε διάστημα 15 ημερών από την ημέρα εξέτασης.

6. Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών εξάγεται με βάση το μέσο όρο της βαθμολογίας των μαθημάτων και του βαθμού της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πολλαπλασιασμένου επί δύο. Ο βαθμός της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας εξάγεται από το μέσο όρο βαθμολογίας των τριών μελών της εξεταστικής επιτροπής. Η κλίμακα κατανομής των βαθμών για την ταξινόμηση του τίτλου σπουδών είναι:

ΑΡΙΣΤΑ:	8,50 ΕΩΣ 10,00
ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ:	6,50 ΕΩΣ 8,49
ΚΑΛΩΣ:	5,00 ΕΩΣ 6,49

Άρθρο 11

Αξιολόγηση Μαθημάτων και Διδασκόντων

1. Κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε., με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Π.Μ.Σ.. Ο απολογισμός κατατίθεται στο οικείο Τμήμα.

2. Η αξιολόγηση Μαθημάτων από την ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας πραγματοποιείται σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα και κανόνες.

Μετά την ολοκλήρωση ενός μαθήματος (συμπεριλαμβανομένων και των προπαρασκευαστικών μαθημάτων), οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αξιολογούν αυτό με βάση ερωτηματολόγιο που συμπληρώνουν. Το σχετικό έντυπο καλύπτει το μάθημα ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, το βαθμό συσχέτισής του με την πράξη και τις αρχές και τη φιλοσοφία του μεταπτυχιακού προγράμματος.

3. Αξιολόγηση Διδασκόντων.

α) Η αξιολόγηση του διδάσκοντα από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές γίνεται με κριτήρια τις γνώσεις και την ικανότητα μετάδοσής τους στους φοιτητές, την προετοιμασία του, τη χρησιμοποίηση της πλέον σύγχρονης διεθνώς καθιερωμένης - για υψηλού επιπέδου

μεταπτυχιακές σπουδές - βιβλιογραφίας, την προθυμία του να απαντά σε ερωτήσεις, την έγκαιρη βαθμολόγηση και επιστροφή εργασιών και γραπτών εξετάσεων, και την τήρηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος και των ωρών γραφείου, κλπ.

β) Η αξιολόγηση των διδασκόντων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές γίνεται με ευθύνη της Γραμματείας του Π.Μ.Σ. τις δύο τελευταίες εβδομάδες για τον κάθε διδάσκοντα και τα συμπληρωμένα ανωνύμως έντυπα τοποθετούνται σε φάκελο από φοιτητή ο οποίος στη συνέχεια τον παραδίδει σφραγισμένο στη Γραμματεία.

γ) Εάν ο διδάσκων αξιολογηθεί δύο συνεχόμενες φορές, στο ίδιο μάθημα ενός Π.Μ.Σ., με βαθμολογία χαμηλότερη του (3) στην κλίμακα αξιολόγησης από το 1 έως το 5 θα στερείται του δικαιώματος διδασκαλίας του μαθήματος στο Π.Μ.Σ. για ένα έτος (δύο περιόδους διδασκαλίας). Οι συνεχόμενες φορές μπορεί να είναι στο ίδιο ακαδημαϊκό έτος (χειμερινό – εαρινό εξάμηνο) ή σε δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά έτη (εαρινό του ενός έτους – χειμερινό του επόμενου έτους ή χειμερινό εξάμηνο του ενός έτους – κενό εξάμηνο – χειμερινό εξάμηνο του επόμενου έτους).

δ) Για τις περιπτώσεις με σοβαρά παράπονα φοιτητών, η Σ.Τ. έχει την υποχρέωση να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα (σύσταση, παρακράτηση μέρους ή ολόκληρης της αποζημίωσης, αφαίρεση του δικαιώματος διδασκαλίας) για τη θεραπεία των προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί.

ε) Μετά την υποβολή της καταστάσεως βαθμολογίας για το μάθημα, παραδίδεται και στον διδάσκοντα ο πίνακας της αξιολόγησης με τις τυχόν παρατηρήσεις και τον συγκριτικό πίνακα.

στ) Για τις περιπτώσεις στις οποίες συνεχίζεται η διεξαγωγή μαθήματος με τρόπο που δημιουργεί προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος σπουδών, η Σ.Τ. αποφασίζει την αντικατάσταση του διδάσκοντα ανεξαρτήτως αν αυτός είναι μέλος ΔΕΠ του τμήματος ή εξωτερικός συνεργάτης.

Άρθρο 12

Διδακτικό προσωπικό

1. Οι διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ. ορίζονται από την Σ.Τ.. Τα κριτήρια επιλογής των διδασκόντων στα Π.Μ.Σ. είναι η συνάφεια της ειδικότητας, της πείρας και του διδακτικού και ερευνητικού τους έργου με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.. Το κριτήριο αποτελεσματικής και αρμονικής συνεργασίας υπερισχύει ιεραρχικών αντιλήψεων. Τόσο για τη διοίκηση όσο και για τους διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ. εξυπακούεται η προσήλωσή τους στη φιλοσοφία και τις αρχές της Επιστήμης του συγκεκριμένου αντικειμένου.

2. Τη διδασκαλία των μαθημάτων στο Π.Μ.Σ. μπορούν να αναλαμβάνουν:

- α) Μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ, ή διδάσκοντες σύμφωνα με το π.δ. 407/1980 (Α' 112) ή το άρθρο 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) ή την παρ. 7 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011, ή αφυπηρετήσαντα μέλη ΔΕΠ. Τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.
- β) Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική συγγραφική ή ερευνητική δραστηριότητα.
- γ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, ως επισκέπτες, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3. Η επιλογή των διδασκόντων στο Π.Μ.Σ. γίνεται από την Σ.Τ. με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- α) Το γνωστικό αντικείμενο του υποψηφίου, σύμφωνα με το βιογραφικό του σημείωμα, θα πρέπει να έχει συνάφεια με αυτό που απαιτείται για τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. και ο υποψήφιος να είναι διαθέσιμος για τουλάχιστον δύο χρόνια, ώστε να ολοκληρώνεται η διδασκαλία του μαθήματος και των διπλωματικών εργασιών των οποίων τυχόν αναλαμβάνει την επίβλεψη.
- β) Το δημοσιευμένο ερευνητικό έργο του υποψηφίου, το οποίο αφορά κυρίως σε επιστημονικά περιοδικά διεθνούς κυκλοφορίας.
- γ) Τις αξιολογήσεις φοιτητών κυρίως από μαθήματα μεταπτυχιακού επιπέδου.

4. Η ωριαία αποζημίωση των διδασκόντων για τη διδασκαλία καθώς και η αποζημίωση για την επίβλεψη διπλωματικής εργασίας (thesis) ρυθμίζονται με απόφαση της Σ.Τ..

5. Η ανάθεση των μαθημάτων γίνεται είτε σε έναν διδάσκοντα είτε σε δύο διδάσκοντες. Όταν η ανάθεση μαθήματος γίνεται σε ένα άτομο θα πρέπει να πραγματοποιήσει τουλάχιστον τις 7 από τις 12 διαλέξεις και να διεξάγει τις εξετάσεις του μαθήματος. Όταν η ανάθεση μαθήματος γίνεται σε δύο άτομα θα πρέπει το καθένα να πραγματοποιήσει τουλάχιστον τις 4 από τις 12 διαλέξεις και να συμμετάσχει στην διεξαγωγή των εξετάσεων του μαθήματος.

6. Ο διδάσκων μπορεί να προσκαλέσει εξειδικευμένους επιστήμονες για να δώσουν διαλέξεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Οι προσκεκλημένοι επιστήμονες μπορούν να καλύπτουν συνολικά όχι περισσότερες των πέντε (5) από το σύνολο των δώδεκα (12) διαλέξεων.

7. Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών που δύναται να αναλάβει κάθε ένας διδάσκων για επίβλεψη διπλωματικών εργασιών είναι 5 κάθε ακαδημαϊκό έτος. Εάν η φύση του θέματος άπτεται πέραν του ενός επιστημονικού πεδίου είναι δυνατή η συνεργασία δύο διδασκόντων. Σε αυτή την περίπτωση η αμοιβή μοιράζεται εξίσου στους δύο διδάσκοντες.

8. Με απόφαση της Σ.Τ. μπορεί να ανατίθεται επικουρικό έργο (όπως μεταξύ άλλων, φροντιστήρια, εργαστήρια, ασκήσεις) σε διδακτορικούς φοιτητές του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

Άρθρο 13

Μαθήματα

1. Τα μαθήματα που πρέπει να παρακολουθήσει κατά εξάμηνο κάθε φοιτητής παρουσιάζονται λεπτομερώς στο Μέρος Β του Κανονισμού που ακολουθεί. Τα μαθήματα επιλογής που προσφέρονται κατ' έτος από το σύνολο των μαθημάτων επιλογής, καθορίζονται με απόφαση της Σ.Τ..

2. Σε εύλογο χρόνο πριν από την έναρξη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου η Σ.Τ. με απόφασή της αναθέτει στους διδάσκοντες, που έχουν δηλώσει τη σχετική ετοιμότητά τους, τα μαθήματα που θα διδάξουν κατά το επόμενο ακαδημαϊκό εξάμηνο.

Άρθρο 14

Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία

1. Κατά τη διάρκεια της 2^{ης} διδακτικής περιόδου οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα πρέπει να ετοιμάσουν ένα προκαταρκτικό περίγραμμα έρευνας για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας και να επιλέξουν επιβλέποντα καθηγητή με τη σύμφωνη γνώμη του. Ο επιβλέπων καθηγητής μπορεί να είναι: α) Καθηγητής και Λέκτορας του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ή β) Διδάσκων στο Π.Μ.Σ. ο οποίος έχει μερική ή εξ' ολοκλήρου ανάθεση μαθήματος. Στο περίγραμμα έρευνας θα πρέπει να προσδιορίζεται το θέμα που θα αναλυθεί, η μεθοδολογία και η βιβλιογραφία που θα χρησιμοποιηθεί. Η αποδοχή της προτάσεως για έρευνα γίνεται με κριτήρια τη συνάφεια του θέματος με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα, τη συμβολή σε αναμενόμενα οφέλη και στοιχεία πρωτοτυπίας στην προσέγγιση. Η αποδοχή της πρότασης για έρευνα επικυρώνεται από την Σ.Τ..

2. Το θέμα της διπλωματικής εγγράφεται σε ειδικό κατάλογο μεταπτυχιακών μελετών που τηρείται στη Γραμματεία. Στον κατάλογο αυτόν περιλαμβάνεται απαραίτητως

το όνομα του υποψηφίου, ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/ήτρια, η ημερομηνία έγκρισης από την Σ.Τ. και η ημερομηνία λήξης της διαδικασίας είτε με αποδοχή είτε με απόρριψη.

3. Ανάλογα με την εξέλιξη στην εκπόνηση της εργασίας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής ενημερώνει τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος παρακολουθεί αν τηρούνται οι στόχοι και οι προδιαγραφές της έρευνας.

4. Ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ της ελληνικής ή αγγλικής γλώσσας για τη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας.

5. Για την εξέταση της διπλωματικής εργασίας ορίζεται από την Σ.Τ. τριμελής επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων καθηγητής και δύο (2) άλλα μέλη (εξεταστές). Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος. Η Τριμελής Επιτροπή, στη συνέχεια, υποβάλλει την αξιολόγηση και τη βαθμολογία της εργασίας στη Γραμματεία για έγκριση στην Σ.Τ..

6. Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής και τον ορισμό της Τριμελούς Επιτροπής εξέτασης της διπλωματικής εργασίας ο φοιτητής παρουσιάζει τα κύρια σημεία της εργασίας με τα συμπεράσματα. Η πρόσκληση και ανακοίνωση για τη δημόσια παρουσίαση των διπλωματικών εργασιών απευθύνεται από το Διευθυντή του Π.Μ.Σ., ύστερα από συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος φροντίζει να συντονίσει τη διαδικασία, στην οποία και προεδρεύει.

7. Μέσα σε 10 ημέρες από την παρουσίαση της Διπλωματικής, η Τριμελής Επιτροπή πρέπει να αποφανθεί περί της αποδοχής ή μη και βαθμολόγησης της διπλωματικής, με την ίδια κλίμακα βαθμολογίας του άρθρου 10 παρ.1 του παρόντος κανονισμού, αποστέλλοντας στη Γραμματεία το αντίστοιχο έγγραφο. Αν μετά την παρέλευση αυτής της προθεσμίας ένα μέλος της Επιτροπής δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του θα πρέπει να αντικαθίσταται. Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός 10 ημερών.

8. Για να εγκριθεί μια μεταπτυχιακή εργασία, πρέπει να ανταποκρίνεται στις παρακάτω απαιτήσεις:

α) Το θέμα και το περιεχόμενο της εργασίας να είναι συναφές με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ..

β) Η πραγμάτευση, χωρίς κατ' ανάγκη να έχει παντελώς νέα στοιχεία, να γίνεται με τέτοιο τρόπο προσέγγισης των πηγών και της βιβλιογραφίας, ώστε να παρουσιάζεται η προσωπική ερευνητική προσπάθεια και επίδοση του υποψηφίου.

9. Με απόφαση της Σ.Τ. είναι δυνατόν να παρατείνεται κατά ένα (1) έτος ο χρόνος σύνταξης και κατάθεσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Αν παρέλθει η

προθεσμία αυτή άπρακτη, ο φοιτητής διαγράφεται και ο κύκλος σπουδών θεωρείται ότι δεν ολοκληρώθηκε.

10. Δεν είναι δυνατή η αλλαγή του θέματος ενός υποψηφίου, παρά μόνο με απόφαση της Σ.Τ. μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/ήτριας. Αλλαγή θέματος μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο για παράταση των ανωτέρω προθεσμιών.

Άρθρο 15

Λογοκλοπή / Παράλειψη αναφοράς σε χρησιμοποιηθείσα βιβλιογραφία

1. Καταθέτοντας οποιαδήποτε εργασία, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά καθώς επίσης και η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ας του/της υποψηφίου/ας, χωρίς σχετική αναφορά.

2. Στις παραπάνω περιπτώσεις -και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντος/σας καθηγητή/τριας- η Σ.Τ. μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της υποψηφίου/ας.

Άρθρο 16

Οικονομικές υποχρεώσεις – Οικονομικοί πόροι

1. Για τη στήριξη της λειτουργίας του Π.Μ.Σ., κάθε φοιτητής καταβάλλει δίδακτρα. Το συνολικό ποσό προβλέπεται να καλύψει την ανάπτυξη τεχνολογικής υποδομής του προγράμματος, την ανάπτυξη υποδομής βιβλιογραφίας, τις αποζημιώσεις των διδασκόντων και των εξωτερικών συνεργατών, τη γραμματειακή υποστήριξη και ότι άλλο αποφασίσει η Σ.Τ.. Άλλες πηγές χρηματοδότησης του Π.Μ.Σ. για την κάλυψη του κόστους λειτουργίας είναι: δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα, χορηγίες φορέων του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, ερευνητικά προγράμματα, ευρωπαϊκά και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, και λοιπά.

2. Το σύνολο των διδάκτρων του Π.Μ.Σ. για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ανέρχεται στο ποσό των 4.000 ευρώ, η δε καταβολή τους γίνεται σε τέσσερις ισόποσες δόσεις (η πρώτη με την αρχική εγγραφή, η δεύτερη μέχρι την ολοκλήρωση της 10^{ης} εβδομάδας διδασκαλίας μαθημάτων της 1^{ης} διδακτικής περιόδου, η τρίτη πριν την έναρξη διδασκαλίας μαθημάτων της 2^{ης} διδακτικής περιόδου και η τέταρτη μέχρι την ολοκλήρωση της 10^{ης} εβδομάδας διδασκαλίας μαθημάτων της 2^{ης} διδακτικής περιόδου).

3. Τη λογιστική παρακολούθηση όλων των εσόδων και εξόδων αναλαμβάνει η Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, η οποία παρακρατεί το ποσοστό του συνόλου των εσόδων που ορίζουν οι ισχύουσες διατάξεις.

4. Τα κάθε είδους έσοδα του Π.Μ.Σ. δύνανται να κατατίθενται εντόκως σε τραπεζικούς λογαριασμούς, με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, λαμβανόμενη με βάση το ύψος του εκάστοτε προσφερόμενου επιτοκίου σε συνδυασμό με την παρεχόμενη ασφάλεια των καταθέσεων.

5. Αίτηση του φοιτητή για επιστροφή διδάκτρων ενός εξαμήνου επιτρέπεται μόνο εφόσον αυτός επικαλείται και αποδεικνύει επαρκώς τη συνδρομή εξαιρετικά σοβαρού λόγου για διακοπή της φοίτησης και η αίτησή του αυτή υποβληθεί στην Σ.Τ. το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών από την έναρξη των μαθημάτων του εξαμήνου.

6. Η καταβολή των αποζημιώσεων στους διδάσκοντες για τα μαθήματα που διδάσκουν γίνεται σε μία δόση στο τέλος κάθε εξαμήνου μετά την παράδοση στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. όλων των παρουσιολογίων και της τελικής βαθμολογίας των φοιτητών του μαθήματος.

Άρθρο 17

Υποτροφίες

1. Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης φοιτητές του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 35 του Ν. 4485/2017. Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών του Π.Μ.Σ.. Οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ.. Αν οι δικαιούχοι, μεταξύ αυτών που υπέβαλαν αίτηση, υπερβαίνουν το ποσοστό αυτό, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα. Όσοι φοιτητές λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, οφείλουν να το δηλώσουν υπεύθυνα στην Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και δεν δικαιούνται απαλλαγής.

2. Εκτός των υποτροφιών με βάση τα οικονομικά κριτήρια που προβλέπει το άρθρο 35 του Ν.4485/2017, χορηγούνται υποτροφίες με ακαδημαϊκά κριτήρια σε ποσοστό 5% του συνολικού αριθμού των φοιτητών. Οι ακαδημαϊκές υποτροφίες που παρέχονται μπορεί να συνίστανται σε απαλλαγή από το σύνολο (100%) ή το ήμισυ (50%) του ποσού κάθε μίας από τις δόσεις των διδάκτρων. Οι υποτροφίες απαλλαγής από την καταβολή του ποσού των διδάκτρων των δύο πρώτων δόσεων χορηγούνται με βάση την κατάταξη εισαγωγής, ενώ

αυτές των δύο τελευταίων δόσεων των διδασκτρων χορηγούνται βάσει της βαθμολογίας των μεταπτυχιακών φοιτητών στο πρώτο εξάμηνο (εφόσον αυτοί έχουν επιτύχει σε όλα τα μαθήματα με την πρώτη εξέταση) και της τήρησης των υποχρεώσεων τους που καθορίζονται στον παρόντα Κανονισμό. Παράλληλως, οι υπότροφοι πρέπει να είναι συνεπείς με τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει ύστερα από υπόδειξη της Σ.Τ.. Πιο συγκεκριμένα, θα υπογράφεται σύμβαση μεταξύ του Π.Μ.Σ. και κάθε υπότροφου μεταπτυχιακού φοιτητή, στην οποία θα περιγράφονται αναλυτικά τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του καθώς και οι συνέπειες της μη τήρησης αυτών. Σε περίπτωση που υπότροφος μεταπτυχιακός φοιτητής δεν είναι συνεπής με τις υποχρεώσεις του, η Σ.Τ. προβαίνει σε ανάκληση και διακοπή της υποτροφίας του.

3. Στην περίπτωση που σε δικαιούχο ακαδημαϊκής υποτροφίας χορηγείται ήδη απαλλαγή διδασκτρων σύμφωνα με το εδάφιο 1, την ακαδημαϊκή υποτροφία λαμβάνει ο φοιτητής με τον αμέσως μικρότερο μέσο όρο βαθμολογίας. Σε κάθε περίπτωση ακαδημαϊκή υποτροφία μπορεί να λάβει φοιτητής που ο μέσος όρος βαθμολογίας του ανήκει στο υψηλότερο 20% των ενεργών φοιτητών του προγράμματος.

2. Υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές παρέχονται και από άλλους φορείς, όπως ΙΚΥ, Υπουργείο Παιδείας, ΓΓΕΤ, Κοινωνικά Προγράμματα, άλλα Ιδρύματα και οργανισμούς δημόσιους ή ιδιωτικούς. Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής έχει υποτροφία ή επιχορήγηση από άλλο φορέα δεν δικαιούται υποτροφία από το Π.Μ.Σ..

Άρθρο 18

Αναγόρευση διπλωματούχων – Ορκωμοσία

1. Η τελετή ορκωμοσίας (απαγγελία του ειδικού όρκου) γίνεται μια ή δύο φορές το χρόνο με σχετική απόφαση της Σ.Τ..

2. Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα τυπώνεται σε καλαίσθητη ειδική περγαμινή, για την οποία οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα καταβάλλουν στο Ταμείο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Επιτροπή Ερευνών) το ποσό των 40 ευρώ. Το ποσό αυτό αφορά τη δαπάνη για την αγορά της μεμβράνης και των εξόδων εκτύπωσής της. Με την καταβολή του παραπάνω ποσού οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πέρα από τη μεμβράνη του πτυχίου, θα δικαιούνται να λάβουν δωρεάν ένα (1) αντίγραφο πτυχίου, ένα (1) πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας, ένα (1) παράρτημα διπλώματος στην ελληνική γλώσσα και ένα (1) παράρτημα διπλώματος στην αγγλική γλώσσα. Για κάθε νέο αντίγραφο πτυχίου, για την έκδοση πιστοποιητικού

αναλυτικής βαθμολογίας ή οποιασδήποτε άλλης βεβαίωσης από τη Γραμματεία των Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου, οι πτυχιούχοι θα πρέπει να καταβάλλουν στο Ταμείο του Πανεπιστημίου (Επιτροπή Ερευνών) το ποσό των 5 ευρώ.

3. Πριν από την επίσημη αναγόρευση ο αποφοιτήσας μεταπτυχιακός φοιτητής, εφόσον έχει εκπληρώσει όλες τις ακαδημαϊκές και οικονομικές του υποχρεώσεις, μπορεί να λαμβάνει πιστοποιητικό για την επιτυχή αποπεράτωση του Κύκλου Σπουδών του Π.Μ.Σ. για διοικητική χρήση.

Άρθρο 19

Παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες

1. Εκτός από τη διδασκαλία μαθημάτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος μπορεί να λαμβάνουν χώρα παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες (σύμφωνα με τα οριζόμενα από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας).

2. Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να συνίστανται σε λειτουργία ταχύρυθμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων γενικού ή εξειδικευμένου χαρακτήρα, εκπαίδευση στελεχών συγκεκριμένης διάρκειας, συμμετοχή ή επιμέλεια σε διάφορες εκδόσεις ή ερευνητικά προγράμματα συναφή με την παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις κ. ά.

3. Σε αυτούς που παρακολουθούν παράλληλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες του προγράμματος χορηγείται, μετά από σχετική απόφαση της Σ.Τ., ενδεικτικό παρακολούθησης.

Άρθρο 20

Υλικοτεχνική Υποδομή

Για όλες τις ανάγκες λειτουργίας του Π.Μ.Σ. διατίθεται η υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (αίθουσες, βιβλιοθήκες, εργαστήρια, νησίδες Η/Υ κ.λπ.).

Άρθρο 21

Γενικές ρυθμίσεις

Τροποποιήσεις των διατάξεων του Κανονισμού πραγματοποιούνται με αποφάσεις της Σ.Τ.. κατόπιν τεκμηριωμένης εισήγησης και έγκρισης της Συγκλήτου, μετά την οποία ο τροποποιημένος Κανονισμός δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος και κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 22

Ρύθμιση άλλων θεμάτων

Θέματα που δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα Κανονισμό ρυθμίζονται κατόπιν αποφάσεων της Σ.Τ. σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

ΜΕΡΟΣ Β

A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ Π.Μ.Σ. ΣΤΑ «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ»

Το Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένα Οικονομικά» περιλαμβάνει δύο (2) περιόδους διδασκαλίας μαθημάτων και μία (1) περίοδο εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. απαιτούνται εβδομήντα πέντε (75) ευρωπαϊκές πιστωτικές μονάδες (ECTS), εκ των οποίων τριάντα (30) στα τέσσερα (4) μαθήματα κορμού στην 1^η περίοδο διδασκαλίας, τριάντα (30) στα τέσσερα μαθήματα στη 2^η περίοδο διδασκαλίας (δύο (2) υποχρεωτικά και δύο (2) επιλογής μαθήματα κατεύθυνσης) και δεκαπέντε (15) στη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία στη θερινή περίοδο εκπόνησης της.

Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα διδασκαλίας, μετά από εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών δύο προαιρετικών μαθημάτων υποβάθρου με τίτλο «Εισαγωγή στις Ποσοτικές Μεθόδους» και «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας», σε περίπτωση που σημαντικός αριθμός των φοιτητών του τμήματος δεν έχει το απαραίτητο υπόβαθρο στην Οικονομική Επιστήμη. Η παρακολούθηση των μαθημάτων αυτών είναι προαιρετική και τα μαθήματα αυτά δεν λαμβάνουν πιστωτικές μονάδες και δεν προσμετρούνται στην απόκτηση του Δ.Μ.Σ..

A) Προπαρασκευαστικά μαθήματα υποβάθρου

Μαθήματα	Ώρες	ECTS
Εισαγωγή στις Ποσοτικές Μεθόδους	15	-
Αρχές Οικονομικής Θεωρίας	15	-

B) 1^η Διδακτική Περίοδος (χειμερινή περίοδος):

Μαθήματα	Ώρες	ECTS
Ανάλυση Οικονομικών Δεδομένων	30	7,5
Χρηματοπιστωτικές Αγορές και Τραπεζική	30	7,5
Μακροοικονομικά για Στελέχη	30	7,5
Μικροοικονομικά για Στελέχη	30	7,5

Γ) 2^η Διδακτική Περίοδος (εαρινή περίοδος):

Κατεύθυνση I: Διεθνή Οικονομικά και Χρηματοοικονομικά

Μαθήματα Υποχρεωτικά	Ώρες	ECTS
-----------------------------	-------------	-------------

Διεθνή Χρηματοοικονομικά	30	7,5
Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων	30	7,5
Μαθήματα Επιλογής (2 από τα παρακάτω ή 1 από τα παρακάτω και 1 από τα υποχρεωτικά της κατεύθυνσης II)	Ώρες	ECTS
Παράγωγα και Διαχείριση Κινδύνου	30	7,5
Διεθνές Εμπόριο	30	7,5
Μοντελοποίηση και Προβλέψεις Οικονομικών Σειρών	30	7,5
Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένων Οικονομικών 1	30	7,5
Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένων Οικονομικών 2	30	7,5

Κατεύθυνση II: Οικονομικά του Περιβάλλοντος και των Φυσικών Πόρων

Μαθήματα Υποχρεωτικά	Ώρες	ECTS
Οικονομικά του Περιβάλλοντος και των Φυσικών Πόρων	30	7,5
Οικονομικά της Ενέργειας	30	7,5
Μαθήματα Επιλογής (2 από τα παρακάτω ή 1 από τα παρακάτω και 1 από τα υποχρεωτικά της κατεύθυνσης I)	Ώρες	ECTS
Αξιολόγηση Επενδύσεων	30	7,5
Αγροτική Οικονομική	30	7,5
Agribusiness	30	7,5
Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένων Οικονομικών 3	30	7,5
Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένων Οικονομικών 4	30	7,5

Δ) Περίοδος εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας (καλοκαιρινή περίοδος):

	ECTS
Διπλωματική Εργασία (Thesis) στην περιοχή εξειδίκευσης	15

B. ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Προπαρασκευαστικά μαθήματα

Αρχές Οικονομικής Θεωρίας

Εισαγωγή στην Μικροοικονομική. Θεωρία ζήτησης και προσφοράς, ισορροπία της αγοράς, μορφές αγοράς. Εισαγωγή στην Μακροοικονομική. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη. Το Κευνσιανό Υπόδειγμα συνολικής ζήτησης. Η αγορά χρήματος. Η αγορά εργασίας. Πληθωρισμός και Ανεργία.

Εισαγωγή στις Ποσοτικές Μεθόδους

Το μάθημα θα προσφέρει στους φοιτητές το απαραίτητο υπόβαθρο στα μαθηματικά προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ.. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα αρχικά θα αναλύσει βασικές έννοιες από την θεωρία πινάκων (πράξεις πινάκων, αντιστροφή πίνακα, υπολογισμός ορίζουσας, οριστικότητα πίνακα κτλ.). Στη συνέχεια, θα περιγράψουν εισαγωγικά στοιχεία από την ανάλυση συναρτήσεων (π.χ. κυρτότητα) και θα μελετηθεί η διαδικασία βελτιστοποίησης συναρτήσεων μίας και πολλών μεταβλητών. Τέλος, θα γίνει αναφορά στην βελτιστοποίηση συναρτήσεων που υπόκεινται σε ισοτικούς περιορισμούς.

1^η Διδακτική Περίοδος (χειμερινή περίοδος)

Ανάλυση οικονομικών δεδομένων

Το μάθημα καλύπτει βασικές αρχές της περιγραφικής στατιστικής, στατιστικές κατανομές, έλεγχοι στατιστικών υποθέσεων, το υπόδειγμα μιας μεταβλητής, το διμεταβλητό υπόδειγμα παλινδρόμησης, το πολυμεταβλητό υπόδειγμα παλινδρόμησης, προβλήματα στο υπόδειγμα παλινδρόμησης, και την χρήση ψευδομεταβλητών. Η έμφαση θα δοθεί στην εφαρμογή τεχνικών με την χρήση H/Y.

Χρηματοπιστωτικές Αγορές και Τραπεζική

Βασικό άξονα του μαθήματος αποτελούν η μελέτη και η αξιολόγηση του χρήματος ως προσδιοριστικού παράγοντα της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας. Πιο συγκεκριμένα, αναλύεται ο ρόλος του τραπεζικού συστήματος, της κεντρικής τράπεζας και της νομισματικής πολιτικής στην επίτευξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Ανάλυση επίσης θα γίνει στις αλλαγές που επήλθαν στο ρυθμιστικό πλαίσιο ως αποτέλεσμα της πρόσφατης χρηματοπιστωτικής κρίσης. Θα δοθεί έμφαση στα κανάλια μετάδοσης νομισματικής πολιτικής, στα προϊόντα σταθερού εισοδήματος και στους παράγωγους τίτλους που χρησιμοποιούνται από τα τραπεζικά ιδρύματα για την αντιστάθμιση του κινδύνου. Τέλος, θα παρουσιαστούν μοντέλα εκτίμησης κινδύνου ρευστότητας και μέγιστης πιθανής ζημίας.

Μακροοικονομική για Στελέχη

Ο σκοπός του μαθήματος «Μακροοικονομική για Στελέχη» είναι να εφοδιάσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές με εκείνες τις έννοιες και τα εργαλεία της σύγχρονης Μακροοικονομικής Ανάλυσης που είναι απαραίτητα ώστε η εκάστοτε επιχείρηση να παίρνει αποφάσεις αξιολογώντας επαρκώς την κατάσταση του συνολικού περιβάλλοντος της οικονομίας σε εγχώριο επίπεδο, τις επιπτώσεις των κυβερνητικών πολιτικών και το διεθνές περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα, στο μάθημα θα παρουσιαστούν θέματα όπως οι δείκτες μέτρησης μακροοικονομικών μεγεθών, όπως η ανεργία και ο πληθωρισμός, ο τρόπος λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, οι προσδιοριστικοί παράγοντες της συνολικής κατανάλωσης και επένδυσης, ο ταυτόχρονος καθορισμός του επιτοκίου και του συνολικού προϊόντος μιας οικονομίας με κρατικές και μη παρεμβάσεις, οι παράγοντες που προκαλούν τον πληθωρισμό, η σύνδεση της παραγωγικότητας μιας οικονομίας με την οικονομική μεγέθυνση, η δυνατότητα ή μη των κεντρικών τραπεζών στον ταυτόχρονο έλεγχο πληθωρισμού και ανεργίας, οι παράγοντες που καθορίζουν την αγορά συναλλάγματος, οι αιτίες των διακυμάνσεων-διαταραχών μιας οικονομίας και ο ρόλος ενός μη βιώσιμου δημοσίου χρέους στην οικονομική μεγέθυνση. Η παρουσίαση των αντιπροσωπευτικών προβλημάτων και εφαρμογών θα γίνει με τη χρήση του Excel.

Μικροοικονομικά για Στελέχη

Ο σκοπός του μαθήματος «Μικροοικονομικά για Στελέχη» είναι να εφοδιάσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές με εκείνες τις έννοιες και τα εργαλεία της σύγχρονης Μικροοικονομικής Ανάλυσης που είναι απαραίτητα για τη μελέτη της συμπεριφοράς των βασικών οικονομικών μονάδων (νοικοκυριά και επιχειρήσεις), καθώς και της λειτουργίας της αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα,

στο μάθημα θα παρουσιαστούν θέματα όπως οι λόγοι ύπαρξης των επιχειρήσεων και οι λειτουργίες τους, η διαδικασία και ο τρόπος λήψης αποφάσεων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων σχετικά με τη ζήτηση, την παραγωγή και την προσφορά, το κόστος παραγωγής, την τιμολόγηση, τη δομή της αγοράς και τα αποτελέσματα της εφαρμογής διαφόρων οικονομικών πολιτικών. Η παρουσίαση των βασικών υποδειγμάτων, αντιπροσωπευτικών προβλημάτων και εφαρμογών θα γίνει με τη χρήση του Excel.

2^η Διδακτική Περίοδος (εαρινή περίοδος)

Κατεύθυνση I: Διεθνή Οικονομικά και Χρηματοοικονομικά

Υποχρεωτικά Μαθήματα

Διεθνή Χρηματοοικονομικά

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη και ανάλυση της λειτουργίας του διεθνούς νομισματικού και χρηματοοικονομικού συστήματος. Αρχικά περιλαμβάνει την εισαγωγή σε βασικά εργαλεία, όπως η θεωρία του ισοζυγίου πληρωμών και προσδιορισμός των συναλλαγματικών ισοτιμιών, τα οποία βοηθούν τους φοιτητές να κατανοήσουν τις βασικές αρχές λειτουργίας της διεθνούς νομισματικής και χρηματοοικονομικής θεωρίας. Στη συνέχεια με την χρήση των εργαλείων αυτών περιγράφονται και αναλύονται μια σειρά θεμάτων που αφορούν την αποτελεσματικότητα των συναλλαγματικών αγορών, την μέτρηση και μοντελοποίηση των κινήσεων κεφαλαίου, την κερδοσκοπία, τις συναλλαγματικές κρίσεις, την κρίση χρέους καθώς και θέματα που αφορούν την λειτουργία διεθνών οργανισμών (IMF, EMS) και του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων

Το μάθημα καλύπτει θέματα που σχετίζονται με τους στόχους και τη διακυβέρνηση της επιχείρησης. Ενδεικτικά αναφέρονται: α) πώς υπολογίζονται οι παρούσες αξίες, β) αποτίμηση ομολόγων, γ) η αξία των κοινών μετοχών, δ) καθαρή παρούσα αξία και άλλα επενδυτικά κριτήρια, ε) λήψη επενδυτικών αποφάσεων με τον κανόνα της καθαρής παρούσας αξίας, στ) κίνδυνος, εισαγωγή στις έννοιες του κινδύνου και της απόδοσης, ζ) θεωρία χαρτοφυλακίου και το μοντέλο αποτίμησης κεφαλαιακών στοιχείων (CAPM), η) κίνδυνος και κόστος κεφαλαίου.

Μαθήματα Επιλογής

Παράγωγα και Διαχείριση Κινδύνου

Ομόλογα: Εισαγωγή & Ορισμοί, Διεθνείς αγορές ομολόγων – Eurobond markets, Αξιολόγηση Πιστοληπτικής Ικανότητας, Διαπραγμάτευση Ομολόγων, Αποδόσεις Ομολόγων, η Καμπύλη των Τρεχόντων & Προθεσμιακών επιτοκίων, Τιμολόγηση Ομολόγων, Τιμολόγηση με μη-σταθερά προεξοφλητικά επιτόκια, Duration.

Swaps: Εισαγωγή & Ορισμοί, Ανταλλαγή Επιτοκίων, Arbitrage Επιτοκίων, Συγκριτικό Πλεονέκτημα, Ανταλλαγή Συναλλάγματος, Χρήση swap επιτοκίων & συναλλάγματος, Τραπεζικά swaps: Αποτίμηση ανταλλαγών επιτοκίου & συναλλάγματος.

Χρηματιστήρια Παραγώγων: Προϊόντα, Futures & Forwards – Διαπραγμάτευση, Επενδύσεις, Διαθέσιμα προϊόντα στο Χρηματιστήριο Παραγώγων Αθηνών, Συμβόλαια Δικαιωμάτων Προαίρεσης (Options), Διαπραγμάτευση, Παραδείγματα, Προϊόντα σε συνάλλαγμα, Τιμολόγηση Συμβολαίων Δικαιωμάτων Προαίρεσης.

Κερδοσκοπία με τη χρήση χρηματοοικονομικών παραγώγων προϊόντων, Στρατηγικές Κάλυψης Κινδύνου (hedging strategies) με χρήση χρηματοοικονομικών παραγώγων προϊόντων, Arbitrage, Επενδυτικές στρατηγικές με δικαιώματα προαίρεσης, Διαχείριση και μέτρηση κινδύνου με τη μέθοδο Value at Risk.

Διεθνές Εμπόριο

Το μάθημα εστιάζει στα οικονομικά της παγκοσμιοποίησης ή διακρατικής οικονομικής δραστηριότητας. Οι διεθνείς συναλλαγές αναφέρονται σε ροές αγαθών ή συντελεστών παραγωγής (μετανάστευση, άμεσες ξένες επενδύσεις). Τα θέματα που εξετάζονται αναφέρονται στα κέρδη από το εμπόριο, στο πρότυπο του εμπορίου (ποιες χώρες πωλούν προϊόντα, σε ποιες χώρες τα πωλούν, τι προϊόντα πωλούν), και στον προστατευτισμό. Η έμφαση θα δοθεί στους διεθνείς οργανισμούς (ΕΕ και Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου).

Μοντελοποίηση και Προβλέψεις Οικονομικών Σειρών

Στην σύγχρονη εποχή, ένας οικονομικός αναλυτής οφείλει να μπορεί να αναλύσει και να κατανοήσει την δυναμική στις διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές. Σκοπός του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με τις απαραίτητες γνώσεις για την πραγματοποίηση μιας ολοκληρωμένης οικονομετρικής ανάλυσης. Οι διαλέξεις θα καλύψουν θέματα που σχετίζονται με διάφορα μοντέλα χρονοσειρών (μονομεταβλητά και πολυμεταβλητά αυτοπαλίνδρομα μοντέλα, μοντέλα πολλαπλών καταστάσεων κτλ.). Επιπλέον, θα αναλυθούν οικονομετρικές μεθοδολογίες για την εξέταση σχέσεων αιτιότητας κατά Granger μεταξύ οικονομικών/χρηματοοικονομικών μεταβλητών. Επίσης, στα πλαίσια του μαθήματος οι

φοιτητές θα εκπαιδευτούν στην πραγματοποίηση προσομοιώσεων Monte Carlo. Τέλος, έμφαση θα δοθεί στην παραγωγή και αξιολόγηση προβλέψεων οικονομικών μεταβλητών που προκύπτουν από οικονομετρικά μοντέλα. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι μέρος των διαλέξεων θα πραγματοποιηθεί σε εργαστήριο υπολογιστών προκειμένου οι φοιτητές να εξοικειωθούν με την χρήση του λογισμικού Eviews.

Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένων Οικονομικών 1

Το μάθημα θα εστιάσει σε εξειδικευμένες έννοιες στα διεθνή οικονομικά και χρηματοοικονομικά. Ακολουθώντας την γενικότερη φιλοσοφία του Π.Μ.Σ., έμφαση θα δοθεί σε εμπειρικές εφαρμογές και στην χρήση κατάλληλου λογισμικού όπου αυτό χρειάζεται. Η αναλυτική περιγραφή της δομής και της ύλης του μαθήματος θα καθορίζεται από τον εκάστοτε διδάσκοντα στον οποίο θα ανατίθεται το μάθημα.

Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένων Οικονομικών 2

Το μάθημα θα εστιάσει σε εξειδικευμένες έννοιες στα διεθνή οικονομικά και χρηματοοικονομικά. Ακολουθώντας την γενικότερη φιλοσοφία του Π.Μ.Σ., έμφαση θα δοθεί σε εμπειρικές εφαρμογές και στην χρήση κατάλληλου λογισμικού όπου αυτό χρειάζεται. Η αναλυτική περιγραφή της δομής και της ύλης του μαθήματος θα καθορίζεται από τον εκάστοτε διδάσκοντα στον οποίο θα ανατίθεται το μάθημα.

Κατεύθυνση Π: Οικονομικά του Περιβάλλοντος και των Φυσικών Πόρων

Υποχρεωτικά Μαθήματα

Οικονομικά του Περιβάλλοντος και των Φυσικών Πόρων

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η διεύρυνση της κατανόησης και της κριτικής αξιολόγησης των διεπαφών μεταξύ οικονομικής δραστηριότητας και φυσικού περιβάλλοντος τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο. Το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των φοιτητών, μέσα από την εκμάθηση της χρήσης οικονομικών μεθόδων και εργαλείων, για την ανάλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων. Το μάθημα συνδυάζει την θεωρητική ανάλυση, χρησιμοποιώντας οικονομικά υποδείγματα, με την συζήτηση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών προβλημάτων, όπως της κλιματικής αλλαγής, της διαχείρισης υδάτινων πόρων, κλπ, προσδιορίζοντας εναλλακτικές πολιτικές αντιμετώπισής τους. Πέρα από την θεωρητική ανάλυση, έμφαση δίνεται στην χρήση ποσοτικών μεθόδων.

Σε επίπεδο μακροοικονομίας, θα εξετασθούν οι έννοιες της μεγέθυνσης και της ανάπτυξης έτσι ώστε να προσδιοριστούν οι έννοιες της βιώσιμης ανάπτυξης (sustainable development) και πράσινης μεγέθυνσης (green growth), καθώς επίσης και της σύνδεσης της οικονομίας χαμηλού άνθρακα με τις νέες τεχνολογίες. Στο μικροοικονομικό επίπεδο, θα εξετασθούν οι έννοιες των δημοσίων αγαθών, των κοινόκτητων πόρων και των περιβαλλοντικών εξωτερικοτήτων. Θα προσδιοριστεί η αναγκαιότητα και η έκταση της κυβερνητικής παρέμβασης και θα εξετασθούν τα διάφορα εργαλεία περιβαλλοντικής πολιτικής, όπως των άμεσων ρυθμίσεων, της περιβαλλοντικής φορολόγησης, και των μεταβιβάσιμων αδειών εκπομπής ρύπων. Καθώς κάποια από τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως αυτό της κλιματικής αλλαγής, έχουν παγκόσμιο χαρακτήρα, θα εξετασθεί η διεθνής διάσταση των περιβαλλοντικών προβλημάτων με έμφαση στα προβλήματα που παρουσιάζονται στην διαμόρφωση διεθνών περιβαλλοντικών συμφωνιών και στις πιθανές λύσεις.

Οικονομικά της Ενέργειας

Η ενέργεια είναι ένας από τους σημαντικότερους συντελεστές της παραγωγικής διαδικασίας ενώ, ταυτόχρονα, οι πηγές της αποτελούν κάποια από τα πιο σημαντικά προϊόντα σε παγκόσμια κλίμακα. Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού συζητούνται η ζήτηση και προσφορά στον κλάδο της ενέργειας (κυρίως ο κλάδος της ηλεκτρικής ενέργειας αλλά και των πετρελαιοειδών), οι διαφορετικές μορφές αγοράς και τιμολόγησης, ο κρατικός παρεμβατισμός αλλά και η απορρύθμιση της αγοράς ενέργειας. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οι συνακόλουθες πολιτικές άμβλυνσης των επιπτώσεων αυτών εξετάζονται αναλυτικά. Βασική θεματική ενότητα του μαθήματος αποτελεί επίσης η οικονομική ανάλυση των βασικών πηγών ενέργειας, η διαχρονικά αποτελεσματική τους εκμετάλλευση, διανομή και χρήση καθώς και οι κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές συνέπειες αυτών. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην δυναμική ανάλυση μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και ο άνθρακας, καθώς και η μετάβαση των οικονομιών σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Μαθήματα Επιλογής

Αξιολόγηση Επενδύσεων

Η διαχρονική αξία του χρήματος, Απλή και σύνθετη Κεφαλαιοποίηση, Ονομαστικό και Πραγματικό επιτόκιο, Σειρές πληρωμών (Ράντες), Κριτήρια αξιολόγησης επενδύσεων, κέρδη και ταμειακές ροές, Χρόνος Επανάκτησης του Κεφαλαίου, Το κριτήριο της Καθαρής Παρούσας Αξίας, Εσωτερικός Συντελεστής Αποδοτικότητας (Internal Rate of Return), Σύγκριση Καθαρής Παρούσας Αξίας και Εσωτερικού Συντελεστή Αποδοτικότητας.

Αγροτική Οικονομική

Η συμβολή της γεωργίας στην πορεία της οικονομικής ανάπτυξης. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ζήτησης και προσφοράς αγροτικών προϊόντων: διακυμάνσεις προσφοράς, αστάθεια τιμών και 'αγροτικό πρόβλημα'. Μέτρα αγροτικής πολιτικής και επιπτώσεις τους. Η Ευρωπαϊκή Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ): πολιτική αγορών και διαρθρωτική πολιτική, σημαντικές μεταρρυθμίσεις από το 1992. Τεχνολογική πρόοδος στον αγροτικό τομέα Παραγωγικότητα, Αποτελεσματικότητα, Τεχνολογική πρόοδος και ανάλυση ευημερίας, αβεβαιότητα τιμών και αβεβαιότητα αγροτικής παραγωγής.

Agribusiness

Εισαγωγή στην Αγροτική Οικονομική, θεωρία συμπεριφοράς καταναλωτή, ισορροπία καταναλωτή και αγοραία ζήτηση, μέτρηση και ερμηνεία ελαστικότητων, εισαγωγή στην παραγωγή και χρήση πόρων, η μακροοικονομία και ο αγροτικός τομέας, μακροοικονομική πολιτική και ο αγροτικός τομέας, ο ρόλος του κράτους στον αγροτικό τομέα, περιβάλλον και ο αγροτικός τομέας.

Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένων Οικονομικών 3

Το μάθημα θα εστιάσει σε εξειδικευμένες έννοιες των οικονομικών του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Ακολουθώντας την γενικότερη φιλοσοφία του Π.Μ.Σ., έμφαση θα δοθεί σε εμπειρικές εφαρμογές και στην χρήση κατάλληλου λογισμικού όπου αυτό χρειάζεται. Η αναλυτική περιγραφή της δομής και της ύλης του μαθήματος θα καθορίζεται από τον εκάστοτε διδάσκοντα στον οποίο θα ανατίθεται το μάθημα.

Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένων Οικονομικών 4

Το μάθημα θα εστιάσει σε εξειδικευμένες έννοιες των οικονομικών του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Ακολουθώντας την γενικότερη φιλοσοφία του Π.Μ.Σ., έμφαση θα δοθεί σε εμπειρικές εφαρμογές και στην χρήση κατάλληλου λογισμικού όπου αυτό χρειάζεται. Η αναλυτική περιγραφή της δομής και της ύλης του μαθήματος θα καθορίζεται από τον εκάστοτε διδάσκοντα στον οποίο θα ανατίθεται το μάθημα.